

BONSAI VERENIGING

Zuid-Holland

Chiisana

december 2011, jaargang 11. nr. 2

Inhoud

4
Bonsai evenementen

5
Programma 2012

6
Waarde(ring) van bonsai

8
Japan, een land met vele gezichten

13
Ervaringen van een deelnemer
het maken van een verbeterplan

14
Masterclass Shohin

18
Österreichische Bonsai - national Ausstellung 2011

20
EBA, twee shows in één

24
Winnaar Nieuwe Talenten Wedstrijd Rick Vincenten

Bonsai evenementen 2012

4

Wanneer	Wat en wie	Waar
21-22 jan '12	Noelanders Trophy XIII Info: www.bonsaiassociation.be	Centrum Duurzaam Bouwen Marktplein 7, Heusden-Zolder, België
11-13 mei '12	EBA 2012 Info: www.eba2012.si/en	Hotel Mons, Pot Za Brdom 4 Ljubljana, Slovenië
19-20 mei '12	Bonsai-Bundesausstellung 2012 Info: muellersaarwellingen@t-online.de	Cloef-Atrium, Mettlach- Orscholz, Deutschland
2-3 juni '12	6e Bonsai van het Westen www.bonsaivanhetwesten.nl	Botanische tuin TU Poortlandplein 5, Delft
22-23 sept. '12	NBS tentoonstelling 40 jaar	Dok Zuid, Wormenseweg 460 Apeldoorn, NL

Mocht u uw e-mailadres nog niet aan het secretariaat doorgegeven hebben, doet u dat dan s.v.p. alsnog. U blijft dan op de hoogte van de laatste nieuwtjes en eventuele wijzigingen door middel van mail nieuwsbrieven.

Contributie 2012

De contributie van onze vereniging bedraagt in 2012 € 45,-.

Wilt u zo vriendelijk zijn om voor 31 januari 2012 het bedrag over te maken op rekeningnummer 4285569 t.n.v. penningmeester Bonsaivereniging Zuid-Holland in Alphen a/d Rijn o.v.v. contributie 2012 en naam.

Contant betalen voor het komend jaar kan natuurlijk ook bij de penningmeester op 17 december 2011 of 14 januari 2012.

Bij vragen of onduidelijkheden vraag het de penningmeester op e-mail adres penningmeester@bonsaiverenigingzuid-holland.nl.

Programma 2012

5

- 14 januari:** Algemene Leden Vergadering, aanvang 13.30 uur in Boskoop.
11 februari: Werkmiddag bij Deshima van Teunis Jan Klein in Nieuwerkerk a/d IJssel, aanvang 13.00 uur. Juiste invulling programma volgt nog t.z.t.
- 17 maart:** In Boskoop vervolg verbeterplan met als thema verpotten etc.
7 april: Themamiddag in Boskoop, met als onderwerp presenteren van bonsai.
12 mei: Interne tentoonstelling en nieuwe talenten wedstrijd (NTC) in Boskoop.
23 juni: Bonsaimarkt en veiling in Boskoop vanaf 12.00 uur, zo mogelijk in samenwerking met zusterverenigingen Rijnmond en de Koya.

Juli en augustus, geen programma i.v.m. de vakantieperiode.

- 1 september:** Workshop of demonstratie in Boskoop, onder leiding van Dominique Bosch. In nader overleg wordt besloten waar exact voor gekozen wordt.
29 september: Eveneens in Boskoop, workshop onder leiding van een aantal van onze mentoren. Thema volgt nog.
27 oktober: Zo mogelijk een extern bezoek, in combinatie met werken aan eigen bomen in Boskoop. Dit punt zal op de komende ALV nog met de leden besproken worden.
17 november: Gaan we voor de 2e keer in 2012 naar Deshima/Teunis Jan Klein in Nieuwerkerk a/d IJssel. Thema wordt nog met Teunis Jan t.z.t. besproken.
15 december: Workshop in Boskoop onder leiding mentoren Z.H., met als thema Acer bomen.

Voorts hierbij alvast een paar data in 2012, waarop er extra bonsai activiteiten gehouden worden met deelname van onze vereniging:

- Op 2 en 3 juni 2012 de Bonsaidagen van het Westen in Delft.

- 22 en 23 september 2012 wordt het 40 jarig bestaan van de Nederlandse Bonsaivereniging(N.B.V) in Apeldoorn gevierd, met o.a. de NBS tentoonstelling, nieuwe talenten wedstrijd (N.T.C.) demonstraties, verkoopstands met handelaren uit binnen- en buitenland.

Tevens wijzen wij de leden nog op de Noelanders Trophy XIII, internationale bonsai show, die op 21 en 22 januari 2012 in het Centrum Duurzaam Bouwen - Heusden-Zolder België gehouden zal worden. (Adres Marktplein 7 - 3550 Heusden-Zolder).

Waarde(ring) van Bonsai

bron: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Goshin,_2007.jpg

Bonsai? Dat zijn toch die kleine boompjes? Joh, die zijn toch heel erg duur? Dat is vaak de reactie die ik, en waarschijnlijk vele Bonsailiefhebbers met mij, te horen krijg als je vertelt over je hobby. Dan volgt er doorgaans een passievolle uiteenzetting dat er bonsai in alle vormen en maten, kleuren en prijzen te koop zijn. Gemakshalve komt de artistieke waarde niet eens aan bod. Ook ik betrap mezelf er regelmatig op tijdens een wandeling bij een bonsaikweker of –studio op het feit dat ik bij een ‘leuke’ boom gelijk even naar het prijskaartje kijk en de afweging maak of deze het wel ‘waard’ is. En wat te denken van onze eigen interne veilingen?

Eigenlijk praten we (typisch Nederlands) doorgaans gelijk over de economische waarde van een bonsai terwijl er nog zoveel andere waarde aspecten zijn. In de afgelopen jaren heb ik inmiddels menige cursus, workshop en demonstratie gevolgd waarbij het voor mij in ieder geval duidelijk is geworden dat de gevoelswaarde doorslaggevend is bij een ‘succesvolle’ bonsai. Dat is tenminste de waarde ik tracht een bonsai te geven vanaf de eerste aanblik. Uiteraard is de waarde(ring) van technische aspecten noodzakelijk, desalniettemin ben ik van mening dat dit vaak, ook op (inter-) nationale tentoonstellingen, een overgewaardeerd fenomeen is. Te vaak wordt er enerzijds (te) kritisch gekeken of de boom wel helemaal volgens de ‘regels’ is opgebouwd, anderzijds vanuit oogpunt van wat je allemaal al niet technisch met een boom kan doen.

Om een discussie hierover op de verenigingsmiddagen te ontlocken in het achterhoofd ben ik begonnen aan dit stukje. “Waardering van bonsai” levert op Google, behalve een variëteit aan hotels, geen uitgebreide uiteenzetting op. Verder speurwerk op zowel internet als in de loop der jaren vergaarde ‘eigen’ informatie geeft de volgende, naar mijn idee, interessante invalshoek:

Kunstwerken, antiek, schilderijen en bonsai hebben een gemeenschappelijk kenmerk. Na verloop van tijd, wordt het waardevol. Ook bonsai deelt mee in alle voordelen van economische ontwikkeling. Antiek krijgt waarde als het ouder wordt, soms ongeacht zijn schoonheid. Kunst wordt soms meer waard naarmate de tijd verstrijkt, maar kan ook hoog geprijsd zijn als het prachtig is, of als het door een bekende artiest is gemaakt.

Bonsai bezit beide kenmerken. Als een gemaakte boom in beginsel prachtig is kan het heel goed (o.a artistieke / gevoels- / economische) waarde krijgen voor andere liefhebbers. Daarnaast, net zoals bij antiek, krijgen bomen waarde alleen al door ouderdom. Een combinatie van schoonheid en ouderdom resulteert in een, in alle opzichten, waardevolle boom. Bovendien kun je verdere waarde toevoegen door het opbouwen van een goede reputatie als bonsaïst. ‘Alles’ wat je aanraakt verandert in een gouden boom. Ben je in staat om deze drie aspecten te combineren? Voor je het weet maak je kunstwerken van onschatbare waarde!

Wereldwijd zijn er slechts een handjevol grote bonsaimeesters. De bomen die ze maken, verkopen of schenken zijn meestal beroemd en worden tentoongesteld in musea. Hierbij zijn bepaalde traditionele methodes om de kwaliteit van een boom te categoriseren. Wellicht leuke onderwerpen voor een volgende Chiisana.

Mijn conclusie is in ieder geval dat iedere bonsailiefhebber op zijn eigen wijze (of eigenwijze) bepaald wat de waarde is van z'n eigen kunstwerk. De hele compositie moet in mijn beleving een verhaal vertellen, zo niet dan doet de eigenaar het wel. Persoonlijk vind ik het fascinerend om waarde toe te voegen aan een reeds aangeschafte boom. Deze meerwaarde geeft mij de rust en kracht voor de volgende kunstwerken.

Dit jaar ben ik wel vier keer naar Japan geweest voor mijn werk, ik was daar ook tijdens de aardbeving en Tsunami afgelopen maart. Gelukkig was ik in het zuiden in Hiroshima en heb er niet veel van gemerkt, het enige was dat de mensen wat bezorgder werden en dat het wat moeilijker was om contact met thuis te krijgen en om terug te keren naar Nederland.

Japan, een land met vele gezichten

tekst en foto's Alex Straver

In mei en juni ging ik weer terug naar Hiroshima, via Osaka, en dan zie je hoe flexibel deze mensen zijn:

- In zes weken tijd waren alle hoofdwegen in het noorden weer hersteld
- Ook was 80% van het spoor weer goed begaanbaar
- De machinefabriek van Mitsubishi regelde dat generator sets, bedoeld voor andere landen geleverd werden aan de getroffen gebieden

...

Afgelopen oktober ben ik er weer geweest. Nu in Tokyo een week nadat er een oorkaan over dit gebied was getrokken. De schade in Tokyo en omgeving viel mee, deze mensen zijn ingesteld op rampen. Tijdens mijn bezoek kregen we instructies over hoe te handelen tijdens een aardbeving en er werd er ook één aangekondigd en moesten we het geleerde in praktijk brengen. Gelukkig hebben we niets gevoeld, maar wel veel lol gehad. Ik wilde mijn beleving met jullie delen; de meesten van jullie hebben ook in Bonsai Focus kunnen lezen wat de impact was op sommige bonsaituinen en niet alleen voor hen maar ook voor vele andere mensen die hun inkomen hebben zien verdwijnen in de Tsunami.

Tijdens mijn laatste bezoek heb ik ook weer bonsai-tuinen bezocht. Daarvan hieronder een kleine impressie. Deze Pinus Parviflora staat bij de voorzitter van de Nippon Bonsai Association in de tuin, maar is eigendom van een Japanse familie. Bij navraag is deze bonsai al meer dan 100 jaar in de familie.

Volgende bomen staan in dezelfde bonsai tuin als de vorige.

Taxus Cuspidata van zo'n 150 jaar

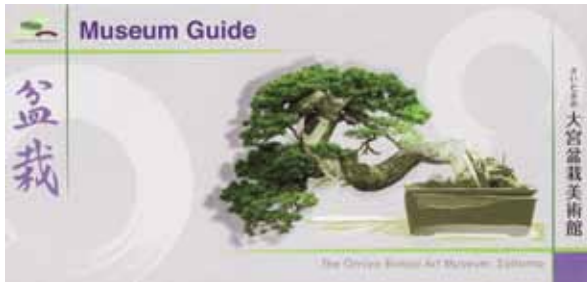

Deze loofboom is ook van een aanzienlijke leeftijd. Naar schatting is deze ook meer dan 100 jaar oud.

In Omiya-Koen (het bonsai dorp) is kort geleden een nieuw museum geopend en daar heb ik natuurlijk ook een bezoekje gebracht.

Er waren niet alleen erg mooie oude bonsai, maar er was ook een tentoonstelling van antieke potten. Er mocht helaas niet in het museum zelf worden gefotografeerd, maar als een goede Hollander betaamd heb ik toch éénmaal de regels overtreden. Verder waren er ook een paar bomen die wel mochten worden gefotografeerd.

Hierboven de Museum Guide. Rechts ernaast de voorkant van een prachtig magazine van het museum over bonsai, waarin ook enkele Westerse bonsaïsten te zien zijn. Ik zal deze folder een volgende keer eens meenemen zodat een ieder er even van kan genieten.

Na het museumbezoek heb ik nog langs andere tuinen gezwoven en kwam daar een paar bonsaiklassen en bonsaimeesters tegen:

Een opstelling die ik stiekem heb gefotografeerd van een Pinus Parviflora.

Een Juniperus Chinensis, gevormd door Kobayashi. Deze mocht wel worden gekiekt.

Maar Japan kent nog vele andere gezichten:

- zorgen dat mensen werk hebben

Links een overzichtsfoto, vanaf een balkon. Het museum was absoluut de moeite waard om te bezoeken. Ik heb nog veel meer foto's maar kan ze nu niet allemaal plaatsen. Misschien in een volgende Chiisana.

- traditionele huwelijken

- plezier maken in Yoyogi Park in Tokyo op zondag

- winkelen en eigentijds kleden op zondag

Zo, ik denk dat jullie wel weer even genoeg indrukken voor deze keer hebben gekregen. Ik zou er een heel boek mee kunnen vullen wat ik meemaak en zie in Japan en andere verre oorden. Ik hoop dan ook dat Shell mij nog naar vele mooie plekken op de wereld zal sturen en jullie kunnen mee delen in de indrukken.

Ervaringen van een deelnemster

Het maken van een verbeterplan

(1^e bijeenkomst)

Enigszins ongeïnspireerd gingen Teus en ik naar de verenigingsmiddag in Boskoop. Het thema waar ik me voor had ingeschreven was: werken aan een eigen boom onder leiding van een mentor, het maken van een verbeterplan. Edwin Koppers verzorgde de inleiding, die voor mij interessant werd, omdat hij direct een aantal spijkers op de kop sloeg. Hij benadrukte het planmatig werken aan je bonsai. Niet je bonsai na een eerste stiling in de tuin zetten, om daarna kwijt te raken wat je oorspronkelijke plan was (wat was ook alweer de voorkant?) Het is uiteindelijk de bedoeling, dat de bonsai begeleid wordt naar een volwassen (oude) uitstraling en dat je hem uiteraard over de jaren gezond houdt. Edwin heeft een aantal facetten, die daarbij van belang zijn, met ons besproken en illustreerde alles met duidelijke afbeeldingen (b.v diverse bonsaistijlen en de verschillen in takzetting bij naaldbomen en loofbomen) Hij gaf het advies bij aanvang van het verbeterplan een aantal schetsen van de boom te maken, om tot een definitieve keuze te kunnen komen en de definitieve schets te bewaren als geheugensteun. Eerst schetst hij de wortelvoet en de beweging van de stam, daarna de secundaire takken. Het loof kun je met driehoeken weergeven en het geheel moet dusdanig worden gepositioneerd dat er meerdere ongelijkzijdige driehoeken in het ontwerp ontstaan. De inleiding sloot hij af met een aantal tips ten aanzien van bedraden, die voor mij ook zinvol waren. Bedraden kun je in principe uit boeken leren, maar....omdat ik het niet graag doe, verdiep ik me er te weinig in.

tekst Carla Baars
foto's Manon Jamin

Daarna ging iedereen aan de slag. Ik had een Juniperus bij me, die veel mogelijkheden, maar ook veel moeilijkheden in zich heeft. Achteraf gezien was dit precies een boom, waar een gericht plan voor ontbrak. Er bestonden wel ideeën om het probleem van de wortelvoet op te lossen met een steen, maar ook daarvan was ik niet overtuigd en had er dus nog niets mee gedaan. Het bleek uiteindelijk niet geheel de bedoeling van de opzet van deze bijeenkomst, maar er kwamen meerdere mentoren langs die met mij de mogelijkheden tot het restylen van deze bonsai hebben bekeken. Door al die verschillende meningen kon ik uiteindelijk zelf de beslissing nemen (heb er lang over gedaan!) welke keuzes ik voor deze boom ga maken zonder hem teveel "geweld" aan te doen. Een beetje onwennig heb ik een schets gemaakt en ben begonnen met bedraden. Volgende keer werk ik verder met mijn boom, waarschijnlijk met één mentor, zoals de bedoeling was. In het voorjaar ga ik de boom verpotten en aan de wortelvoet werken, maar kan nu alvast wat stappen zetten. En het belangrijkste is: ik sta achter de keuze, om de boom in een andere stijl te gaan vormen en weet wat ik kan doen aan de problemen met de wortelvoet.

Bedankt Edwin, voor je prima verzorgde inleiding!
Piet, Huib en Alex en enkele clubleden: bedankt voor jullie ideeën zodat ik zelf de beslissingen heb kunnen nemen over het verbeterplan van onze Juniperus.

Winnende opstelling van Bob van Ruitenbeek op de EBA 2011

verslag Tom van Wanum
foto's Edwin Koppers

Masterclass Shohin

Deze masterclass werd gegeven door Bob van Ruitenbeek en Bruno Wijman. Beide heren laten zich middels hele mooie opstellingen regelmatig op shows zien. Tijdens de laatste EBA show heeft de Shohin opstelling van Bob de eerste prijs gewonnen! Bij aanvang van de avond werd, evenals bij de Azalea masterclass, al aangegeven dat één avond te weinig is en dat er volgend jaar een vervolg zal komen.

Maten Bij Shohin gaat het om bonsai die, gemeten vanaf de potrand, niet groter zijn dan 21 cm. Dit zijn niet de allerkleinste bonsai want die zitten onder de 15 cm en worden Mame genoemd. Kifu zijn Shohin die net te groot zijn en uit de Shohin klasse groeien. Zij moeten kleiner zijn dan 24 cm. Dan is er ook nog de maat tot 39 cm en die worden Chuhin genoemd. De maatvoering blijft lastig. Zo wordt er ook gezegd dat een Shohin een bonsai is, die in de handpalm past. Over het algemeen wordt er met deze regels soepel om gegaan. Uiteraard groeit een Shohin ook in de lengte en in de breedte. Probleem is als het boompje te groot wordt dat je dan niet zondermeer de top kunt snoeien omdat dan de verhoudingen niet meer kloppen. Daar is de Kifu klasse door ontstaan. Met de grotere bomen is het moeilijker een opstelling te maken. Deze bonsai worden vooral solitair gebruikt.

Materiaal Een manier om aan Shohin te komen is uiteraard ze te kopen. Deze komen meestal bij gespecialiseerde kwekers uit Japan vandaan. Een hele goede en veel goedkopere manier is marcotteren. Hierbij is het mogelijk om in een periode van 3-4 jaar een mooie bonsai op te kweken. Het is soms ook mogelijk om van één plant meerdere marcotten te halen. Zaaïen en stekken is uiteraard ook mogelijk. Een nadeel is dat het veel langer duurt voordat er resultaat

Een aantal voorbeelden van Shohin opstellingen van de EBA 2011

is maar daar staat tegenover, dat vanaf de start het mogelijk is de opbouw ter hand te nemen, zodat er vanaf de start gewerkt wordt aan een topper. Soms kan er in een tuincentrum een leuke vondst worden gedaan.

Pot Potten zijn bij Shohin heel belangrijk. De regels omtrent de keuze zijn veel minder strak dan bij de andere maten en ook wat betreft de kleuren kan men alle kanten op. Bij Shohin is het matchen van pot en boom erg belangrijk en er wordt ook vaak gekeken naar de kleur van de pot in combinatie met de bloemen, vruchten of de kleur van het loof. Gesteld kan worden dat, naarmate de pot kleiner wordt, de kleur en de vorm belangrijker zijn. In een opstelling is het van belang, dat iedere pot anders is van vorm en van kleur. Bob en Bruno lieten een keur aan potjes zien en noemden ook de prijzen die daar bij horen. Van een tiental euro's kunnen deze prijzen oplopen tot vele duizenden euro's. Dit heeft uiteraard te maken met de kwaliteit, maar vooral met de maker ervan. In Japan is het niet ongewoon een potje te huren voor de duur van een show. De bonsai wordt dan in dit potje gezet en na afloop van de show er weer uitgehaald. Shohin staan alleen in hun "kleine" pot tijdens een show. De rest van het jaar staan ze in een grotere pot.

Accentplanten Belangrijk bij een opstelling zijn de accentplanten en ook hier geldt weer dat de kleur en de vorm van het potje enorm belangrijk zijn. Wat betreft de plantkeuze is alles mogelijk, van een duur gekocht plantje tot Wijk bij Duursteds mos! Het accentplantje moet uiteraard goed samengaan met de rest van de opstelling maar vertelt ook iets over het seizoen.

Tafels en kasten Zo'n rek waar meerdere Shohin in of op staan wordt een kast genoemd. Kast en tafels zijn uiteraard te koop, maar in Nederland worden ook hele mooie tafels gemaakt. Een bekende is natuurlijk Casper den Ouden, die hele mooie

tafels maakt. Tafels die uit Japan komen worden vaak in China gemaakt. In een kast hoeft niet persé een tafel onder iedere bonsai gebruikt te worden. Ook hoeven deze tafels niet allemaal anders te zijn. Anders wordt het erg onrustig.

Verzorging Zoals al is genoemd, staan Shohin niet het hele jaar in hun kleine tentoonstellingspot. Ze staan meestal in grotere potjes. Toch is de hoeveelheid grond erg weinig zodat uitdroging snel gebeurt. Op droge, zonnige dagen moet er meerdere malen per dag water gegeven worden. Oplossingen voor dit probleem zijn het aanleggen van een sproeisysteem met computer (bijvoorbeeld Gardena). Een andere oplossing is het plaatsen van de postjes in een grote bak die gevuld is met bijvoorbeeld oude Akadama of kleikorrels. Hierin staat dan het water waardoor de lucht om de Shohin heen vochtiger is. In de winter is bescherming tegen vorst uiteraard noodzakelijk omdat de kleine kluitjes snel geheel doorgevroren zijn. Overwinteren in een verwarmde omgeving is niet aan te raden omdat de boompjes hun winterrust nodig hebben.

De opstelling Bruno en Bob vertelden dat ze zo'n 3 à 4 avonden nodig hadden voordat ze een optimale opstelling hadden opgezet. Bij het maken van de opstelling wordt eerst gekozen voor een thema. Dat zal vaak het seizoen zijn. Vervolgens worden de bonsai uitgezocht die in dit thema passen en worden er combinaties gezet van vorm, kleur, stijl en soort. De bonsai moeten gelijkwaardig zijn wat betreft hun maturiteit, de uitstraling die ze hebben, maar niet precies gelijk. Er moet namelijk één boom zijn die de hoofdboom is, de mooiste of de belangrijkste. Het is niet toegestaan

meerdere bomen te gebruiken van dezelfde soort, dus niet bv. twee of meer esdoorns. De gebruikte bonsai moeten óf alle van een ander soort zijn of allemaal dezelfde soort. In een kast staan de naaldbomen altijd boven de loofbomen. Uiteraard is de basis van de opstelling weer een asymmetrische driehoek. Er is veel ruimte voor een opstelling nodig, minimaal 1.80 meter. Een opstelling zal; meestal bestaan uit een kast en een accent. De accent kan ook weer gevormd zijn uit een Shohin en een accentplant. Een scroll in het geheel is erg belangrijk. Deze "vertelt" iets over de opstelling, maar brengt ook de diverse elementen bij elkaar. Een scroll hangt in het midden en altijd iets dichterbij de hoofdboom, dus aan de korte zijde van de driehoek.

Tot slot is er wat geoefend met het maken van een opstelling waaruit al snel bleek dat er erg veel materiaal nodig is. Voor het maken van een opstelling met 5-6 Shohin zijn er al snel zo'n 40 Shohin nodig die allemaal tentoonstelling gereed zijn!

Aan het einde van de avond werden de door de deelnemers meegebrachte Shohin besproken en werd de avond afgesloten. Ik kijk nu al uit naar het vervolg van deze masterclass volgend jaar!

Tom van Wanum

Österreichische Bonsai National Ausstellung 2011

Het was in juni van dit jaar dat René en ik genoten van een extra vakantie in Hinterthal in Oostenrijk. Afgezien van het feit dat de weergoden ons goed gestemd waren, bleek dat we op bonsaigebied ook met onze neuzen in de boter vielen.

tekst en foto's Rennie de Jonge

In Hallein werd namelijk de Österreichische Bonsai National Ausstellung gehouden. Het valt te begrijpen dat we dat niet aan ons neus voorbij wilden laten gaan. Dus navigator ingesteld en via een prachtige route naar Hallein gereden.

Hoe leuk was het te ervaren dat de bonsaitentoonstelling niet in een loods, sporthal of feestzaal werd gehouden, maar in een oude zoutfabriek. In deze fabriek werd ooit zout opgeslagen en consumptieklaar gemaakt.

Bij binnenkomst vielen onze monden open van verbazing. De vloer van de entree was in de sfeer van de fabriek met (namaak)zout bestrooid. In deze zoutophoping stonden op hoge ranke tafels van betonijzer bloeiende azalea's opgesteld. Het geheel was van zo een innemende schoonheid, dat deze impressie eigenlijk al voldoende was voor de rest van de dag.

Via een behoorlijke grote ruimte voor de handelaren en kunstenaars, kwamen we in de ruimte van de tentoonstelling.

Aansluitend op de beleving van de fabriek waren de tafels bedekt met donkergrijze vloerbedekking. Zeer sfeervol. Er was ook voldoende aandacht besteed aan opstellingen van dood hout, suiseki en Ikebana.

De Bonsai Trophy ging naar een Pinus Sylvestris, een demonstratieboom die door Klaus Kulterer en Kurt Jaritz van Bonsai Club Kärnten gevormd was en de Austrian Bonsai Trophy naar een Olea Oleaster (Wildolive) van Heinz Leitner van de Bonsai Club Suibon.

Echt prachtige bonsai gezien, mooie potten en interessante accenten. Alleen bekwam mij een gevoel waar ik in eerste instantie niet de vinger op kon leggen. Toen zag ik het en viel het me op bij veel opstellingen. Er was vaak weinig en helemaal geen harmonie. Ik denk dat ik door alle lezingen, voordrachten en andere aandacht in onze vereniging toch meer oog voor detail heb gekregen.

Het was een topdag in onze vakantie.

Rennie

tekst en foto's Edwin Koppers

In het weekend van 30-9 t/m 02-10 vond er in Ratingen, Duitsland de European Bonsai Convention plaats. Daarnaast was er meteen ook de Duitse Nationale Bonsai Show te bewonderen. Kortom twee vliegen in één klap. De organisatie heeft er een prachtig en gevarieerd evenement van gemaakt waarbij maar liefst 13(!) demonstratoren hun kunsten kwamen vertonen. Op de tentoonstelling stonden opstellingen van vier Nederlanders die daarmee de Nederlandse Bonsai Vereniging vertegenwoordigden. De bomen van Rijn Bécude, Bruno Wijman en de shohinopstelling van Bob van Ruytenbeek vielen in de prijzen!

EBA, twee shows in één

Tijdens de European Bonsai Convention werd ook de New Talent Contest gehouden. De Nederlandse deelnemster was Lianne de Lepper van de Brabantse afdeling. Zij won helaas niet. De bomen werden naderhand verkocht aan liefhebbers.

Ook de handelaren waren goed vertegenwoordigd. Vanuit heel Europa waren ze met yamadori, bonsai en andere gerelateerde materialen bijeengekomen in een grote zaal.

Het was een lang, maar interessant weekend, met veel mooie bomen en interessante demonstraties. Hopelijk tonen de vele foto's een goede impressie van een geslaagd weekend.

Edwin

Winnaar Nieuwe Talenten Wedstrijd Rick Vincenten

Op zaterdag 26 november jl. werd, tijdens de tentoonstelling van de Nederlandse Bonsai Vereniging bij Lodder Bonsai in Harmelen, tevens de landelijke nieuwe talenten wedstrijd gehouden.

Rick Vincenten van onze vereniging, had een mooie Juniperus pré-bonsai gevormd en werd daarmee de winnaar van deze N.T.C.

Als voorzitter van de winnende vereniging mocht ik de prijs aan Rick uitreiken.

Rick gaat Nederland nu vertegenwoordigen op de E.B.A., die van 11 - 13 mei 2012 in Slovenië Ljubjana gehouden zal worden.

Nogmaals gefeliciteerd Rick en alvast veel succes en plezier volgend jaar in Slovenië.

Hans van Beek

tekst Hans van Beek
foto's Hans Khoe

De bomen van onze leden die op de tentoonstelling bij Lodder stonden:

1. *Chamaecyparis* van Yvonne van Beek
2. *Japanse witte beuk* van Henk Vincenten
3. *Sparrenbos* van Corrie Mudde

Bonsaivereniging Zuid-Holland

www.bonsaiverenigingzuid-holland.nl

Bijeenkomsten:

Eénmaal per maand op zaterdag, behalve in de vakantiemaanden juli en augustus.

- 8x per jaar in het Harmoniegebouw Concordia, P.A. van Neslaan 4, T 0172 212146 in Boskoop en
- 2x per jaar bij Bonsai Studio Deshima van Teunis Jan Klein te Tochtweg 41b, 2913 LN Nieuwerkerk aan den IJssel. Tijd 13.00 - 17.00 uur.

Op de bijeenkomsten wordt ervaring en kennis uitgewisseld. Werkvormen zoals workshop, demonstratie, boombespreking, excursie, veiling en een jaarlijkse interne tentoonstelling met een award wisselen elkaar af. Er is gelegenheid aan eigen bomen te werken, advies te vragen, boeken in te kijken en er is een winkel om de benodigdheden voor de hobby aan te schaffen. Elke maand wordt er een loterij gehouden.

Contributie 2012:

€ 45,- per kalenderjaar, Girorekening: 4285569,

t.n.v. AFD ZH VAN DE NEDERL BONSAI VERENIGING te Alphen aan den Rijn.

Nieuwe leden betalen tevens € 10,- inschrijfgeld. Na betaling ontvangt men een pasje van het jaar/de jaren die betaald zijn. Wie na 1 juli lid wordt betaalt € 25,- contributie voor 2012. Voor vragen over het lidmaatschap kunt u contact opnemen met Harold Boekholt, M 06 23978253, E-mail: penningmeesterbvzh@gmail.com.

CHIISANA

is het ledenbulletin van Bonsaivereniging Zuid-Holland en betekent 'kleintje'.

De vereniging is aangesloten bij de Nederlandse Bonsai Vereniging, de NBV. Dit bulletin wordt samengesteld door en voor de leden en verschijnt minstens twee keer per jaar.

Opmaak en redactie: Manon Jamin, info@m-jamin.speedlinq.nl.

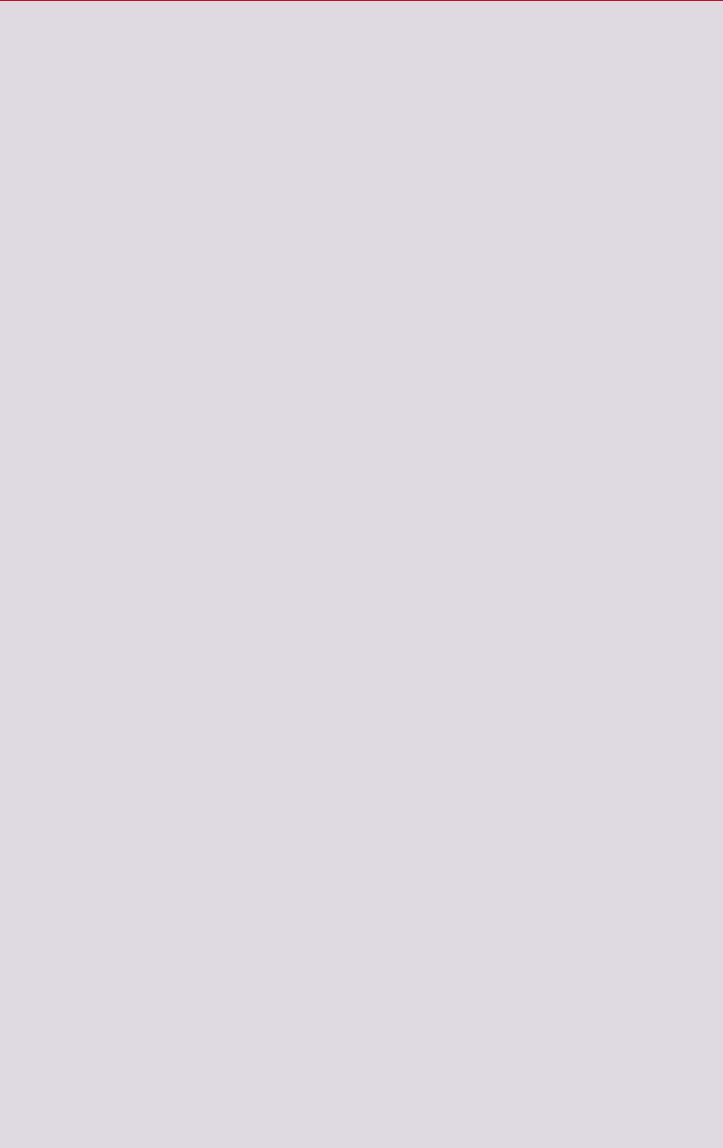
Kopij, tekst en/of foto's zijn altijd van harte welkom. De mening van de inzenders van artikelen kan verschillen met de opvattingen van de redactie.

Bestuur:

Hans van Beek, voorzitter	T 078 6212936
Harold Boekholt, penningmeester	M 06 23978253 E penningmeesterbvzh@gmail.com
secretaris	vacature
Huib Baden, lid	T 079 3418626
Alex Straver, lid	T 015 3107101
Manon Jamin, lid	T 010 4612665

Vaste ondersteuners:

Winkel en loterij	Yvonne van Beek
Bibliotheek	Silvia van Wagendonk en Yvonne van Beek
Webmaster	Frank Snijdewint
Catering	Concordia (Karin en René)
Grafisch ontwerp	Manon Jamin

Oruwan, Edwin Koppers en Manon Jansen, print, Dig-1-printing